

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 729/2014-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 16. decembra 2014 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátkou JUDr. Ivetou Lenčేశovou, Farská 28, Nitra, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, práva na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 1, 3 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom a uznesením Krajského súdu v Nitre č. k. 1 To 13/2014-7532 z 29. júla 2014, uznesením Krajského súdu v Nitre č. k. 2 Tos 84/2014-7563 zo 6. augusta 2014 a uznesením Krajského súdu v Nitre č. k. 1 To 13/2014-7635 z 18. augusta 2014 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 11. septembra 2014 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“) vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, práva na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 1, 3 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom a uznesením Krajského súdu v Nitre (ďalej len „krajský súd“) č. k. 1 To 13/2014-7532 z 29. júla 2014, uznesením krajského súdu č. k. 2 Tos 84/2014-7563 zo 6. augusta 2014 a uznesením krajského súdu č. k. 1 To 13/2014-7635 z 18. augusta 2014.

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ bol trestne stíhaný pre obzvlášť závažný zločin vydieračského únosu podľa § 186 ods. 1 a 2 písm. b) a d) a ods. 4 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. a), d), f) a i) Trestného zákona a § 140 písm. b) Trestného zákona z časti v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Trestného zákona. V uvedenej veci mal byť vydaný krajským súdom príkaz na zatknutie sp. zn. 1 To 13/2014 zo 4. marca 2014. Sťažovateľ uvádza, že po svojom zatknutí bol uznesením krajského súdu č. k. 1 To 13/2014-7532 z 29. júla 2014 vzatý do útekovvej väzby podľa § 71 ods. 2 písm. a) Trestného poriadku, proti čomu podal priamo do zápisnice o výsluchu sťažnosť, o ktorej rozhodol iný senát krajského súdu uznesením č. k. 2 Tos 84/2014-7563 zo 6. augusta 2014 tak, že ju podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zamietol. Sťažovateľ preto 11. augusta 2014 podal žiadosť o prepustenie z väzby na slobodu, ktorú krajský súd

uznesením č. k. 1 To 13/2014-7635 z 18. augusta 2014 zamietol a zároveň neprijal jeho písomný sľub a nenahradil väzbu dohľadom mediačného a probačného úradníka.

Sťažovateľ uvádza, že jeho vzatiu do väzby predchádzalo trestné konanie vykonané Okresným súdom Nitra (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 2 T/16/2011, v ktorom bol rozsudkom z 3. júla 2013 uznaný vinným z označeného obzvlášť závažného zločinu a bol mu uložený nepodmienečný trest odňatia slobody vo výmere 22 rokov so zaradením do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s maximálnym stupňom stráženia a ochranný dohľad v trvaní 3 rokov. Keďže proti tomuto rozsudku sťažovateľ podal odvolanie, vec bola predložená krajskému súdu, ktorý v nej vydal napadnuté uznesenia.

K namietanému porušeniu základného práva zaručeného čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy a práva na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 1, 3 a 4 dohovoru sťažovateľ uvádza, že dôvody, o ktoré mal krajský súd oprieť vydanie príkazu na jeho zatknutie a vydanie uznesenia o jeho vzatí do väzby, nemajú oporu v zákone, keďže dôvodom obmedzenia jeho osobnej slobody mala byť neúčast na verejných zasadnutiach nariadených krajským súdom v jeho trestnej veci napriek doručeným predvolaniam, čo podľa jeho názoru potvrdil aj krajský súd *„konštatovaním, že vo všetkých prípadoch mal doručenie predvolaní za preukázané, a zároveň som sa buď samostatne alebo prostredníctvom svojej obhajkyne zo stanovených termínov verejného zasadnutia ospravedlnil, čo som doložil aj lekáorskými správami o mojom zlom zdravotnom stave“*. Krajský súd mal však v príkaze na zatknutie vyhodnotiť tieto ospravedlnenia za účelové so snahou mariť konanie súdu nedostavovaním sa na pojednávania a v uznesení o vzatí do väzby zase poukázať na to, že v jeho prípade *„nemalo ísť o tak nepriaznivý zdravotný stav, ktorý by... bránil v účasti na verejnom zasadnutí, a v dôsledku ktorého by účasťou na verejnom zasadnutí prišlo k ohrozeniu... života alebo zdravia*.

Mám za to, že takéto odôvodnenie rozhodnutí, na základe ktorých prišlo k obmedzeniu mojej osoby na slobode vykazuje znaky arbitrárnosti, nakoľko nie je zrejmé z akého dôvodu súd vyhodnotil tieto ospravedlnenia doložené lekáorskými správami ako

nedostatočné a neakceptoval ich. Tak ako bolo poukázané aj v odôvodnení mojej sťažnosti zo dňa 01.08.2014, som toho názoru, že súd nemôže svojvoľne hodnotiť závažnosť prekážky spočívajúcej mojom zdravotnom stave, pričom žiadnym iným dôkazom (napr. znaleckým dokazovaním), nebolo preukázané, že by som môj zdravotný stav bol spôsobilý na účasť na verejnom zasadnutí.“

V ďalšej časti sťažovateľ uvádza, že v jeho prípade Trestný poriadok nevyžadoval povinnosť doložiť k ospravedlneniu vyjadrenie lekára, že mu zdravotný stav neumožňuje účasť na úkone, na ktorý bol predvolaný, bez ohrozenia života alebo závažného zhoršenia zdravotného stavu alebo z dôvodu nebezpečenstva rozšírenia nebezpečnej nakažlivej ľudskej choroby (§ 120 ods. 2 Trestného poriadku), pretože táto povinnosť bola do Trestného poriadku zavedená až zákonom č. 262/2011 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony, ktorý nadobudol účinnosť 1. septembra 2011, pričom v zmysle § 567j ods. 2 Trestného poriadku sa mali súdne konania (okrem konania o mimoriadnych opravných prostriedkoch) začaté pred 1. septembrom 2011 dokončiť podľa doterajších predpisov. Keďže predmetné súdne konanie malo byť začaté ešte pre 1. septembrom 2011, sťažovateľ je toho názoru, že jeho ospravedlnenie doložené lekársnym potvrdením o práceneschopnosti „*nemožno svojvoľne odmietnuť*“ a len na tomto podklade odôvodniť danosť dôvodu jeho vzatia do väzby v zmysle § 71 ods. 2 písm. a) Trestného poriadku.

Popri tom sťažovateľ nesúhlasí ani „*so záverom Krajského súdu v Nitre, že som sa v mieste svojho trvalého bydliska nezdržoval, nakoľko je preukázateľné na základe čestného vyhlásenia obyvateľov obce [REDAKOVANÉ] (mojich susedov), že som sa v mieste svojho trvalého bydliska zdržiaval. O tvrdení, že som sa zdržiaval v mieste trvalého bydliska rovnako svedčí skutočnosť, že som bol zadržaný v obci [REDAKOVANÉ], čo je vedľajšia obec a tiež skutočnosť, že mám doma maloletú sedem mesačnú dcéru, o ktorú sa riadne starám.*“

K namietanému porušeniu základného práva na súdnu ochranu podľa § 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru sťažovateľ uvádza, že proti uzneseniu krajského súdu č. k. 1 To 13/2014-7635 z 18. augusta 2014 mu nebolo

umožnené podať riadny opravný prostriedok, a tak mu malo byť zamedzené preskúmanie rozhodnutia iným senátom krajského súdu. Takýto postup „zjavne vykazuje znaky arbitrality“ a dochádza ním k porušeniu jeho práva na prístup k súdu.

Na základe uvedených skutočností sťažovateľ žiada, aby ústavný súd v jeho veci vydal takéto rozhodnutie:

„Základné právo [REDAKOVANÉ] podľa čl. 17 ods. 2, 5, čl. 46 ods. 1 Ústavy ... a čl. 5 ods. 1, 3, 4, čl. 6 ods. 1 Dohovoru ... bolo postupom a Uznesením Krajského súdu v Nitre sp. zn. 1 To/13/2014-7532 zo dňa 29.07.2014, Uznesením Krajského súdu v Nitre zo dňa 06.08.2014 sp. zn. 2Tos/84/2014 a Uznesením Krajského súdu v Nitre sp. zn. 1 To/13/2014-7635 zo dňa 18.08.2014 porušené.

Uznesenie Krajského súdu v Nitre 1 To/13/2014-7532 zo dňa 29.07.2014, Uznesenie Krajského súdu v Nitre zo dňa 06.08.2014 sp. zn. 2 Tos/84/2014 a Uznesenie Krajského súdu v Nitre sp. zn. 1 To/13/2014-7635 zo dňa 18.08.2014 sa zrušuje a vec sa vracia Krajskému súdu v Nitre, aby v nej znovu konal a rozhodol.

Ústavný súd Slovenskej republiky nariaďuje, aby bol [REDAKOVANÉ] bezodkladne prepustený z väzby na slobodu.

[REDAKOVANÉ] sa priznáva primerané finančné zadosťučinenie v sume 3.000 €..., ktorú je Krajský súd v Nitre povinný vyplatiť do dvoch mesiacov odo dňa právoplatnosti tohto nálezu

[REDAKOVANÉ] sa priznáva náhrada trov právneho zastúpenia 284,08 €... ktoré je Krajský súd v Nitre povinný zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd,

alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) sťažnosť sťažovateľa prerokoval na neverejnom zasadnutí a preskúmal ju zo všetkých hľadísk uvedených v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

2.1 K namietanému porušeniu sťažovateľom označených práv postupom a uznesením krajského súdu č. k. 1 To 13/2014-7532 z 29. júla 2014

Z ustálenej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd nezakladá automaticky aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich. Pokiaľ ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby zistí, že ochrany týchto základných práv alebo slobôd, porušenie

ktorých namieta, sa sťažovateľ mohol domôcť využitím jemu dostupných a aj účinných právnych prostriedkov nápravy, prípadne iným zákonom upraveným spôsobom pred iným súdom alebo pred iným štátnym orgánom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie (m. m. I. ÚS 6/04, IV. ÚS 179/05, IV. ÚS 243/05, II. ÚS 90/06, III. ÚS 42/07).

Zmyslom a účelom uvedeného princípu subsidiarity je to, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale je úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Všeobecné súdy, ktoré sú povinné vykladať a aplikovať príslušné zákony na konkrétny prípad v súlade s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 5 ústavy, sú primárne zodpovedné aj za dodržiavanie tých práv a základných slobôd, ktoré ústava alebo medzinárodná zmluva dotknutým fyzickým osobám zaručuje. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti ultima ratio inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05).

Z obsahu sťažnosti a pripojených listín je zrejmé, že uznesenie krajského súdu č. k. 1 To 13/2014-7532 z 29. júla 2014 vrátane postupu, ktorý jeho vydaniu predchádzal, bol predmetom prieskumu iným senátom krajského súdu v konaní o sťažnosti proti uzneseniu o vzatí sťažovateľa do väzby vedenom pod sp. zn. 2 Tos 84/2014. V súvislosti s namietaným porušením označených základných práv je preto z ústavného hľadiska podstatné a určujúce len preskúmanie uznesenia krajského súdu č. k. 2 Tos 84/2014-7563 zo 6. augusta 2014. Vzhľadom na uvedený princíp subsidiarity ústavný súd sťažnosť v časti smerujúcej proti uzneseniu krajského súdu č. k. 1 To 13/2014-7532 z 29. júla 2014 podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

2.2 K namietanému porušeniu základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy a práva na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 1, 3 a 4 dohovoru uznesením krajského súdu č. k. 2 Tos 84/2014-7563 zo 6. augusta 2014 a uznesením krajského súdu č. k. 1 To 13/2014-7635 z 18. augusta 2014

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu hovoriť vtedy, ak namietaným postupom orgánu štátu (v posudzovanom prípade ide o krajský súd rozhodujúci o zákonnosti väzby) nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (II. ÚS 70/00, IV. ÚS 66/02, I. ÚS 56/03, III. ÚS 77/05, III. ÚS 198/07).

Ústavný súd nie je súdom vyššej inštancie rozhodujúcim o opravných prostriedkoch v rámci sústavy všeobecných súdov a nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav, a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa vymedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň

by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (mutatis mutandis I. ÚS 13/00, I. ÚS 17/01, III. ÚS 268/05).

Podľa čl. 17 ods. 2 ústavy nikoho nemožno sťahť alebo pozbaviť slobody inak, ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Nikoho nemožno pozbaviť slobody len pre neschopnosť dodržať zmluvný záväzok.

Podľa čl. 17 ods. 5 ústavy do väzby možno vziať iba z dôvodov a na čas ustanovený zákonom a na základe rozhodnutia súdu.

Podľa čl. 5 ods. 1 dohovoru má každý právo na slobodu a osobnú bezpečnosť. Nikoho nemožno pozbaviť slobody okrem nasledujúcich prípadov, pokiaľ sa tak stane v súlade s konaním ustanoveným zákonom:

- a) zákonné uväznenie po odsúdení príslušným súdom;
- b) zákonné zatknutie alebo iné pozbavenie slobody osoby preto, že sa nepodrobila rozhodnutiu vydanému súdom podľa zákona, alebo preto, aby sa zaručilo splnenie povinnosti ustanovenej zákonom;
- c) zákonné zatknutie alebo iné pozbavenie slobody osoby za účelom predvedenia pred príslušný súdny orgán pre dôvodné podozrenie zo spáchania trestného činu, alebo ak sú oprávnené dôvody domnievať sa, že je potrebné zabrániť jej v spáchaní trestného činu alebo v úteku po jeho spáchaní;
- d) iné pozbavenie slobody maloletého na základe zákonného rozhodnutia na účely výchovného dohľadu alebo jeho zákonné pozbavenie slobody na účely jeho predvedenia pred príslušný orgán;
- e) zákonné držanie osôb, aby sa zabránilo šíreniu nákazlivej choroby, alebo duševne chorých osôb, alkoholikov, narkomanov alebo tulákov;
- f) zákonné zatknutie alebo iné pozbavenie slobody osoby, aby sa zabránilo jej nepovolenému vstupu na územie, alebo osoby, proti ktorej prebieha konanie o vyhostenie alebo vydanie.

Podľa čl. 5 ods. 3 dohovoru každý, kto je zatknutý alebo inak pozbavený slobody v súlade s ustanoveniami odseku 1 písm. c) tohto článku, musí byť ihneď predvedený pred sudcu alebo inú úradnú osobu splnomocnenú zákonom na výkon súdnej právomoci a má právo byť súdený v primeranej lehote alebo prepustený počas konania. Prepustenie sa môže podmieniť zárukou, že sa dotknutá osoba ustanoví na pojednávanie.

Podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru každý, kto bol pozbavený slobody zatknutím alebo iným spôsobom, má právo podať návrh na konanie, v ktorom by súd urýchlene rozhodol o zákonnosti jeho pozbavenia slobody a nariadil prepustenie, ak je pozbavenie slobody nezákonné.

Ústavný súd v zmysle svojej ustálenej judikatúry zdôrazňuje, že väzba je najzávažnejším zásahom do osobnej slobody a do práv obvineného. Keďže ide o najzávažnejší zásah, vyžaduje po celý čas súdnu kontrolu ústavnosti a zákonnosti (*mutatis mutandis* III. ÚS 26/01). Je výsostným právom, ale aj povinnosťou všeobecného súdu skúmať všetky okolnosti spôsobilé vyvrátiť alebo potvrdiť existenciu skutočného verejného záujmu odôvodňujúceho so zreteľom na prezumpciu nevinu výnimku z pravidla rešpektovania osobnej slobody a uviesť ich v rozhodnutiach o väzbe (Toth c. Rakúsko z 12. 12. 1991). Ústavný súd už vo viacerých svojich rozhodnutiach zdôraznil, že jeho právomoc na rozhodovanie vo väzobných veciach predpokladá výlučne skúmanie toho, či sa v konaní pred väzobnými súdmi dodržali ústavno-procesné princípy takého obmedzenia osobnej slobody, akým je väzba obvineného (II. ÚS 76/02, IV. ÚS 83/03, IV. ÚS 171/03).

Ústavný súd vo svojej judikatúre k čl. 17 ods. 2 ústavy uviedol, že vo vzťahu k väzbe obsahuje také práva, akými sú napríklad právo byť vo väzbe len zo zákonného dôvodu a na základe rozhodnutia sudcu alebo súdu; právo podať návrh na konanie, v ktorom by súd neodkladne alebo urýchlene rozhodol o zákonnosti väzby a nariadil prepustenie, ak je táto nezákonná; právo nebyť vo väzbe dlhšie ako po nevyhnutnú, resp. primeranú dobu alebo byť prepustený počas konania, pričom prepustenie môže byť podmienené zárukou (III. ÚS 7/00, I. ÚS 100/04). Z čl. 17 ods. 2 ústavy vyplýva neodmysliteľná súvislosť medzi väzobným

dôvodom uvedeným v zákone a rozhodnutím sudcu alebo súdu, a to nielen pri rozhodnutiach o vzatí do väzby, ale aj počas ďalšieho trvania väzby. Zákonnosť väzby je zároveň determinovaná aj skutkovými okolnosťami, ktoré by svojou podstatou mali dať *ratio decidendi* (nosné dôvody) na uplatnenie vhodného zákonného ustanovenia. S touto konštatáciou úzko súvisí aj obsah základného práva podľa čl. 17 ods. 5 ústavy, z ktorého vyplýva oprávnenie konkrétnej osoby na preskúmanie okolností svedčiacich pre a proti väzbe, ale zároveň aj povinnosť súdu rozhodnúť na základe konkrétnych skutočností, a nie na základe abstraktnej úvahy (obdobne III. ÚS 271/07).

Vychádzajúc z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) ústavný súd pripomína, že súdy majú povinnosť preskúmať dôvody väzby obvineného v priebehu konania a prepustiť ho na slobodu, ak okolnosti ďalej neodôvodňujú pokračovanie pozbavenia jeho osobnej slobody. Dôvodné podozrenie zo spáchania trestného činu môže odôvodňovať väzbu v počiatočnom štádiu konania, avšak v určitom štádiu konania to už nepostačuje. Posúdenie dôvodnosti trvania väzby nemôže byť abstraktné, ale musí zohľadňovať konkrétne okolnosti každého prípadu (McKay v. Veľká Británia, rozsudok z 3. 10. 2006, bod 45; Kudla v. Poľsko, rozsudok z 26. 10. 2000, bod 110). Právo obvineného podať žiadosť o preskúmanie zákonnosti jeho väzby zaručuje čl. 5 ods. 4 dohovoru (Rakevich v. Rusko, rozsudok z 28. 10. 2003, bod 43). Prieskumné súdne konanie musí byť v súlade s hmotnoprávnymi a procesnými vnútroštátnymi právnymi predpismi a tiež aj s účelom čl. 5 dohovoru, ktorým je ochrana jedinca proti svojvôli (Koendjibiharie v. Holandsko, rozsudok z 25. 10. 1990, bod 27). Argumenty súdu pre a proti väzbe nemôžu byť všeobecné a abstraktné, ale musia sa opierať o konkrétne skutočnosti týkajúce sa danej osoby a veci (napr. Boicenco v. Moldavsko, rozsudok z 11. 6. 2006, bod 142).

Krajský súd v relevantnej časti svojho uznesenia č. k. 2 Tos 4/2014-7563 zo 6. augusta 2014, ktorým rozhodol o sťažnosti obvineného proti uzneseniu č. k. 1 To 13/2014-7532 z 29. júla 2014, vysvetlil svoj záver o nedôvodnenosti sťažovateľovej sťažnosti týmito úvahami:

„Súd I. stupňa v napadnutom uznesení podrobne uviedol dôvody, pre ktoré vzal obžalovaného [REDAKOVANÉ] do väzby a ktoré sú v súlade s ustanovením § 71 ods. 2 písm. a/ Tr. por. podľa ktorého ak bol obvinený prepustený z väzby, môže byť v tej istej veci vzatý do väzby, ak je na úteku alebo sa skrýva, aby sa tak vyhol trestnému stíhaniu alebo trestu, nezdržiava sa na adrese, ktorú uviedol orgánom činným v trestnom konaní alebo súdu, nepreberá zásielky alebo nerešpektuje príkazy orgánov činných v trestnom konaní alebo súdu, alebo inak vedome marí vykonávanie nariadených úkonov.

Po preskúmaní predloženého spisového materiálu nadriadený orgán zistil, že v predmetnej veci obžalovaný už bol vo väzbe, keď uznesením Okresného súdu Nitra zo dňa 04.07.2008 sp. zn. 1 Tp/103/2008 bol vzatý do väzby z dôvodu uvedeného v § 71 ods. 1 písm. a/ Tr. por. Uznesením Krajského súdu v Nitre z 15.04.2010 sp. zn. 3 Tpo/12/2010 bol tento dôvod rozšírený aj o dôvod väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c/ Tr. por. Z väzby bol obžalovaný prepustený uznesením Okresného súdu Nitra zo dňa 11.06.2009 sp. zn. 1 Tp/70/2010 s tým, že reálne bol z väzby prepustený dňa 17.06.2010.

V danom prípade ide o opätovné vzatie do väzby obžalovaného v tej istej veci.

Aj podľa názoru nadriadeného orgánu dôvody väzby, pre ktoré bol obžalovaný do nej vzatý odvolacím súdom sú dané, pretože obžalovaný sa vyhýbal trestnému stíhaniu, keď napriek predvolaniam na verejné zasadnutie sa na tieto nedostavil, súdu predkladal doklady o práceneschopnosti, pričom ani z jedného tohto dokladu nevyplýva, že trpel takou chorobou, ktorá by ohrozovala jeho život a nebol by schopný zúčastniť verejného zasadnutia.

Pokiaľ obžalovaný namietal, že vždy preberal zásielky a teda v mieste trvalého bydliska sa zdržiaval a riadne sa na verejné zasadnutia ospravedlnil, odvolací súd konštatuje, že ani doklad o PN ešte neznamená zároveň ospravedlnenie obžalovaného, že sa nemôže zúčastniť verejného zasadnutia. Obžalovaný k týmto dokladom, ktoré zasielal v deň pojednávania prostredníctvom svojej obhajkyne, nepostupoval v zmysle zákona, pretože ani k jednému svojmu ospravedlneniu nepredložil lekársku správu o tom, že jeho účasť na verejnom zasadnutí by ohrozovala jeho život alebo zdravie, tak ako to vyžaduje ustanovenie § 120 ods. 2 Tr. por. (ide o nový trestný poriadok, pretože len podľa tohto trestného poriadku sa rozhoduje v predmetnej veci, keďže starý trestný poriadok, na ktorý

obžalovaný poukázal v sťažnosti, platil iba do 01.01.2006), z ktorého vyplýva, že v prípade ospravedlnenej neúčasti obvineného na úkone orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu zo zdravotných dôvodov, je obvinený povinný predložiť vyjadrenie ošetrojúceho lekára, že mu jeho zdravotný stav neumožňuje účasť na úkone, na ktorý bol predvolaný, bez ohrozenia života alebo závažného zhoršenia zdravotného stavu alebo z dôvodu nebezpečenstva rozšírenia nebezpečnej nakažlivej ľudskej choroby. Ani v jednom prípade tak obžalovaný neurobil a preto neposlúchol príkaz súdu zúčastniť verejného zasadnutia a správne súd potom neakceptoval jeho ospravedlnenia, ktoré okrem už hore uvedeného neboli súdu doručené včas.

Skutočnosť, že obžalovaný sa v mieste trvalého bydliska nezdržoval, svedčia aj správy z polície a dokonca aj zápisnica o jeho zadržaní, pretože obžalovaný bol na základe príkazu na zatknutie vydaného krajským súdom zatknutý dňa 29.07.2014 v obci [REDAKOVANÉ] a teda nie na adrese svojho trvalého bydliska, hoci stále mala trvať jeho práceneschopnosť.

S poukazom na všetky hore uvedené skutočnosti a na dôvody uvedené v napadnutom uznesení krajského súdu, iný senát odvolacieho súdu dospel k záveru, že u obžalovaného sú dané dôvody pre jeho opätovné vzatie do väzby uvedené § 72 ods. 1 písm. a/ Tr. por. tak ako na ne správne poukázal odvolací súd.

Keďže neboli zistené žiadne dôvody na zmenu napadnutého uznesenia, sťažnosť obžalovaného bola ako nedôvodná zamietnutá.

Obžalovaný v rámci sťažnosti podal riadne písomný sľub na nahradenie väzby, avšak s poukazom na osobu obžalovaného a na jeho postoj k trestnej činnosti, ako aj povahu prejednávaného prípadu mal súd za to, že tento na nahradenie väzby v jeho prípade nie je postačujúci a preto väzbu u obžalovaného týmto sľubom nenahradil.“

V uznesení č. k. 1 To 13/2014-7635 z 18. augusta 2014, ktorým bolo rozhodnuté o následne podanej žiadosti sťažovateľa o jeho prepustenie z väzby, krajský súd po zhrnutí predchádzajúceho konania konštatoval zákonnosť uznesení o vzatí sťažovateľa do väzby, vychádzajúc zo skutočnosti, že uznesenie č. k. 1 To 13/2014-7532 z 29. júla 2014 aj uznesenie č. k. 2 Tos 84/2014-7563 zo 6. augusta 2014 boli vydané v riadnom zákonom

postupe. Krajský súd následne „preskúmaním, či dôvody tzv. útekovej väzby u obžalovaného trvajú aj v súčasnom štádiu trestného stíhania zistil, že na aktuálnosti konkrétnych skutočností, na ktoré bolo poukázané v rozhodnutiach o vzatí do väzby, sa nič nezmenilo. Proti obžalovanému je naďalej vedené trestné stíhanie pre obzvlášť závažný zločin vydieračského únosu podľa § 186 ods. 1, ods. 2 písm. b/, d/, ods. 4 písm. a/ Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. a/, d/, f/, i/ a § 140 písm. b/ Tr. zák., sčasti v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Tr. zák. a iné, ktorého sa mal dopustiť spoločne s inými obžalovanými tak, že so zisťným úmyslom a so zbraňou uniesli inú osobu a za jej prepustenie požadovali výkupné...

Čo sa týka jeho námietok voči procesnému postupu odvolacieho súdu v súvislosti s jeho predvolávaním na verejné zasadnutia, na ktorých malo byť rozhodované o jeho odvolaní proti rozsudku Okresného súdu Nitra zo dňa 03.07.2013 sp. zn. 2 T/16/2011, je potrebné konštatovať, že obžalovaný bol predvolávaný na tieto úkony vždy s upozornením, že jeho účasť je bezpodmienečne nutná, a že v prípade ak by ospravedlňoval svoju neprítomnosť je potrebné si overiť u predsedu senátu, či ospravedlnenie bolo akceptované ako dôvodné. Toto obžalovaný ani raz nevykonával, pričom ani z jednej ním zaslaných lekárskejších správ a potvrdení nevyplývalo, že by jeho účasťou na nariadenom úkone súdu bolo ohrozené jeho zdravie alebo život, prípadne že by mu jeho zdravotné ťažkosti znemožňovali jeho účasť.

Čo sa týka obžalovaným namietanej lehoty na prípravu na verejné zasadnutie, tak o tomto pojednáva ustanovenie § 292 Trestného poriadku, pričom dodržanie 5-dňovej tejto lehoty na prípravu u obžalovaného sa viaže len na prvé verejné zasadnutie, ktoré určí predseda senátu. Toto ustanovenie ani v jednom odseku neupravuje povinnosť dodržiavať túto lehotu na ďalších odročených verejných zasadnutiach. Prvé verejné zasadnutie za účelom rozhodnutia odvolacieho súdu o odvolaní obžalovaného - bolo určené na deň 11.12.2013, obžalovaný prevzal predvolanie osobne dňa 29.11.2013, teda lehota 5-tich pracovných dní bola u neho zachovaná, pričom deň pred konaním verejného zasadnutia zaslal súdu potvrdenie o dočasnej PN vystavené dňa 11.12.2013, t. j. v deň konania verejného zasadnutia, ktoré bolo predložené obhajkyňou na verejnom zasadnutí. Na ďalší termín verejného zasadnutia dňa 05.02.2014 obžalovaný prevzal predvolanie dňa

17.01.2014 (po tom, čo mu zásielka bola neúspešne doručovaná dňa 27.12.2013, opakovane dňa 30.12.2013 a následne uložená na pošte), teda lehota na prípravu bola u neho dodržaná už druhýkrát, preto v žiadnom prípade nemožno u neho konštatovať, že by došlo k porušeniu jeho práv na obhajobu. Aj v prípade verejného zasadnutia určeného na deň 05.02.2014 sa zopakovala situácia, keď obžalovaný sa nedostavil, ale prostredníctvom obhajkyne na verejnom zasadnutí predložil potvrdenie o dočasnej práceneschopnosti, ktoré bolo vystavené dva dni pred konaním verejného zasadnutia s tým, že súdu zašle potvrdenie o tom, že jeho účasťou by došlo k ohrozeniu jeho zdravia, čo nevykonal.

Ďalší termín verejného zasadnutia bol určený na deň 04.03.2014, na ktorý obžalovaný prevzal predvolanie až dňa 21.04.2014 (na doručení obžalovaný uviedol 21.04.2016, pečiatka pošty je však 21.04.2014), i napriek tomu, že táto zásielka mu bola neúspešne doručovaná ešte dňa 12.02.2014 a opakovane dňa 13.02.2014.

Ba práve aj z doručovania týchto i ďalších zásielok obžalovanému je možné vyvodiť záver, že tento konal výslovne účelovo a zásielky si nepreberal hneď po tom, čo mu boli doručované poštou, ale až v úložných lehotách, z čoho možno vyvodiť snahu mariť takýmto spôsobom doručovanie súdnych zásielok.

V tejto súvislosti je potrebné konštatovať, že ani nedodržanie lehoty 5-tich pracovných dní neznamena automaticky, že obžalovaný nemusí uposlúchnuť príkaz dostaviť sa na verejné zasadnutie a priamo pred prejednávajúcim súdom prejaviť svoju vôľu, súhlasiť alebo nesúhlasiť so skrátením tejto lehoty v zmysle § 292 ods. 4, veta druhá Tr. por. s tým, že by zároveň došlo k určeniu nového termínu verejného zasadnutia tak, aby bola táto lehota zachovaná, pričom zároveň by obžalovaný takýto termín vzal na vedomie. Obžalovaný však takúto formu nevolil, ale aj v prípade doručovania ďalších predvolaní tieto nepreberal osobne, ale prostredníctvom splnomocnenca - čo súdu vôbec neoznámil a vôbec ani neoznámil kedy mu tento splnomocnenec odovzdal predvolanie. Obžalovaný zároveň ani nevysvetlil, prečo na preberanie pošty splnomocnil splnomocnenca a túto si nepreberal sám, keď ako sám uviedol sa zdržoval v mieste bydliska.

Pokiaľ obžalovaný poukazoval na platnosť a účinnosť ustanovenia § 120 ods. 2 Tr. por. o povinnosti obžalovaného predložiť k ospravedlneniu vyjadrenie ošetrujúceho lekára, že mu jeho zdravotný stav neumožňuje účasť na úkone, na ktorý bol predvolaný

bez ohrozenia života alebo závažného zhoršenia zdravotného stavu alebo z dôvodu nebezpečenstva rozšírenia nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby, tak k tomu odvolací súd uvádza.

Pred dobou platnosti a účinnosti uvedenej povinnosti, t. j. 01.09.2011 takúto situáciu riešili súdy samostatne a z ustálenej súdnej praxe vyplýva, že súdy požadovali lekárske správy v prípadoch ospravedlnenia sa obžalovaných z dôvodu práceneschopnosti. Takýto stav bol logický a priamo žiadúci, pretože nie každá práceneschopnosť znemožňovala obžalovanému zúčastniť sa nariadeného úkonu. V tejto súvislosti odvolací súd považuje za potrebné zdôrazniť, že o tom, či je ospravedlnenie dôvodné a dostačujúce rozhoduje výlučne súd, a nie obžalovaný. V predmetnej veci bol o tomto obžalovaný viackrát poučený v písomných predvolaniach a za nerešpektovanie príkazu súdu dostaviť sa na verejné zasadnutie, pretože jeho ospravedlnenie nebolo dôvodné a dostačujúce, bol dvakrát potrestaný poriadkovou pokutou. Tu je potrebné zdôrazniť, že obžalovaný už bol v predmetnej veci vo väzbe, a to z dôvodov uvedených v § 71 ods. 1 písm. a/, písm. c/ Tr. por., teda tiež z dôvodu tzv. útekovej väzby.

Pretože obžalovaný sa nedostavoval na predvolania a zo správ polície vyplývalo, že sa nezdržuje v mieste bydliska v dennú ani nočnú hodinu, čo potvrdili aj jeho rodinní príslušníci a že jeho pobyt nie je známy, ani v čase práceneschopnosti sa nezdržoval na adrese, ktorú uviedol v potvrdení o práceneschopnosti, bol vydaný na neho príkaz na zatknutie. Na jeho základe bol zadržaný na inom mieste než je miesto jeho trvalého bydliska.

Odvolací súd posudzoval písomný sľub obžalovaného a návrh na nahradenie väzby dohľadom probačným a mediačným úradníkom vo svetle hore uvedených dôvodov a zistil, že nie sú splnené podmienky na ich prijatie, pretože osoba obžalovaného vzhľadom na jeho doterajšie konanie nedáva záruku, že by svoj písomný sľub dodržal alebo, že by na nahradenie dôvodov väzby postačil dohľad probačným a mediačným úradníkom. Okrem toho je potrebné uviesť, že obžalovaný vo svojich žiadostiach neuviedol žiadne výnimočné okolnosti prípadu v zmysle § 80 ods. 2 Tr. por., ktoré by odôvodňovali nahradenie väzby alternatívnym inštitútom a takéto výnimočné okolnosti prípadu nezistil ani odvolací súd. Za také v žiadnom prípade nie je možné považovať osobné a rodinné pomery obžalovaného

ani jeho pocity menejcennosti a bezmocnosti, pretože ani tieto mu nebránili uposlúchnuť príkazy súdu. Obžalovaný, ako to vyplýva aj z obsahu jeho podaní, je dostatočne rozumovo vyspelý na uvedomenie si dôsledkov svojho konania. Len príslušný procesný súd môže vysloviť záver o nezákonnosti rozhodnutia, pokiaľ tak urobí niektorá z procesných strán vrátane obvineného, tak sa jedná o jej výslovne subjektívny názor, bez akejkoľvek právnej záväznosti...

Vychádzajúc z hore uvedených právnych úvah odvolací súd dospel k záveru, že dôvody väzby podľa § 71 ods. 2 písm. a/ Tr. por. tak, ako bolo o nich rozhodnuté odvolacím súdom dňa 29.07.2014 u obžalovaného naďalej trvajú, a preto jeho žiadosť o prepustenie z väzby ako nedôvodnú zamietol, neprijal jeho písomný sľub, ktorý nepovažuje za dostatočný a väzbu nenahradil dohľadom probačného a mediačného úradníka.“

Ústavný súd s ohľadom na obsah sťažovateľových námietok preskúmal napadnuté uznesenie krajského súdu č. k. 2 Tos 84/2014-7563 zo 6. augusta 2014, ako aj uznesenie č. k. 1 To 13/2014-7635 z 18. augusta 2014, dospejúc k záveru, že označenými uzneseniami ani postupom, ktorý ich vydaniu predchádzal, nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy a práva na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 1, 3 a 4 dohovoru.

Ústavný súd pripomína, že jeho úlohou ako nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy) nie je konať ako súd tretej alebo štvrtej inštancie, ale preskúmať zlučiteľnosť opatrenia, ktorým je jednotlivец pozbavený slobody, s ústavou alebo medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 165/02).

Základné právo podľa čl. 17 ods. 2 ústavy vo svojom znení odkazuje na zákon, a preto pri posudzovaní otázky jeho rešpektovania alebo porušenia musí brať ústavný súd do úvahy zákonnú úpravu a jej aplikáciu príslušným orgánom. Rovnako aj z čl. 17 ods. 5 ústavy vyplýva, že do väzby možno vziať iba z dôvodov a na čas ustanovený zákonom. Príslušná zákonná úprava obsiahnutá predovšetkým v Trestnom poriadku je tak integrálnou súčasťou ústavného rámca zaručenej osobnej slobody (II. ÚS 55/98). Obdobne aj čl. 5 ods. 1 dohovoru vyžaduje, aby k pozbaveniu osobnej slobody došlo „v súlade s konaním

ustanoveným zákonom“ a každé dohovorom prípustné pozbavenie osobnej slobody [čl. 5 ods. 1 písm. a) až f)] musí byť „zákonné“. Dohovor tu teda priamo odkazuje na vnútroštátne právo, a preto rešpektovanie tohto práva je integrálnou súčasťou záväzkov zmluvných štátov (Lukanov v. Bulharsko z 20. 3. 1997, § 43).

Podľa § 71 ods. 2 písm. a) Trestného poriadku ak bol obvinený prepustený z väzby, môže byť v tej istej veci vzatý do väzby, ak je na úteku alebo sa skrýva, aby sa tak vyhol trestnému stíhaniu alebo trestu, nezdržiava sa na adrese, ktorú uviedol orgánom činným v trestnom konaní alebo súdu, nepreberá zásielky alebo nerešpektuje príkazy orgánov činných v trestnom konaní alebo súdu, alebo inak vedome marí vykonávanie nariadených úkonov.

Podľa § 72 ods. 2 Trestného poriadku konať a rozhodovať možno len o väzbe osoby, proti ktorej bolo vznesené obvinenie. Odôvodnenie rozhodnutia o väzbe obsahuje aj uvedenie skutkových okolností, o ktoré sa výrok rozhodnutia o väzbe opiera... Pred rozhodnutím o väzbe musí byť obvinený vypočutý... Predseda senátu alebo sudca pre prípravné konanie vypočuje obvineného a potom umožní prísediacim alebo sudcom, prokurátorovi a obhajcovi položiť obvinenému otázky týkajúce sa rozhodnutia o väzbe...

Podľa § 80 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku ak je daný dôvod väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a) alebo c), môže súd a v prípravnom konaní sudca pre prípravné konanie ponechať obvineného na slobode alebo prepustiť ho na slobodu, ak dá obvinený písomný sľub, že povedie riadny život, najmä že sa nedopustí trestnej činnosti a že splní povinnosti a dodrží obmedzenia, ktoré sa mu uložia, a súd alebo v prípravnom konaní sudca pre prípravné konanie považuje sľub vzhľadom na osobu obvineného a na povahu prejednávaného prípadu za dostatočný a prijme ho.

Podľa § 80 ods. 2 tretej vety Trestného poriadku, ak je obvinený stíhaný pre obzvlášť závažný zločin, je daný dôvod väzby podľa § 71 ods. 2 písm. a) až c) alebo e), alebo

obvinený bol vzatý do väzby podľa odseku 3 alebo podľa § 81 ods. 4, možno záruku alebo sľub prijať alebo uložiť dohľad, len ak to odôvodňujú výnimočné okolnosti prípadu.

Po oboznámení sa s obsahom napadnutého uznesenia krajského súdu č. k. 2 Tos 84/2014-7563 zo 6. augusta 2014 a uznesenia krajského súdu č. k. 1 To 13/2014-7635 z 18. augusta 2014 ústavný súd konštatuje, že krajský súd konal v medziach svojej právomoci, keď príslušné ustanovenia Trestného poriadku podstatné pre posúdenie veci interpretoval a aplikoval ústavne konformným spôsobom, a jeho úvahy vychádzajú z konkrétnych faktov, sú logické, a preto aj celkom legitímne a právne akceptovateľné.

Pri rozhodovaní o väzbe sú vždy dôležité konkrétne skutkové okolnosti, ktoré je oprávnený hodnotiť predovšetkým všeobecný súd konajúci o návrhu na vzatie obvineného do väzby. Toto hodnotenie v prípadoch upravených zákonom následne skúma opravný súd v riadnom inštančnom postupe, ktorý je funkčne usporiadaný na preskúmanie obsahu trestného spisu, súvisiacich listín, podaní obvineného a prípadne aj ďalších dôkazov osvedčujúcich použitie takého zabezpečovacieho prostriedku, akým je väzba v trestnom konaní. Sťažovateľom iniciovaný ústavný prieskum jeho väzobného rozhodnutia teda spočíva len na posúdení, či k obmedzeniu osobnej slobody sťažovateľa došlo z dôvodov a spôsobom, ktoré ustanovuje Trestný poriadok. Pri realizovaní tohto svojho prieskumu však ústavný súd dospel k záveru, že krajský súd dostatočne odôvodnil danosť dôvodu väzby a svoje závery oprel o konkrétne skutočnosti a označené uznesenia neboli vydané len na základe abstraktnej úvahy.

Na námietku sťažovateľa, že aplikovateľné znenie Trestného poriadku v jeho prípade pre ospravedlnenie jeho neúčasti na nariadenom pojednávaní nevyžadovalo predloženie lekárskeho vyjadrenia o tom, že mu jeho zdravotný stav neumožňuje účasť na úkone, na ktorý bol predvolaný bez ohrozenia života alebo závažného zhoršenia zdravotného stavu alebo z dôvodu nebezpečenstva rozšírenia nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby, dal krajský súd dostatočnú a ústavne akceptovateľnú odpoveď predovšetkým v uznesení č. k. 1 To 13/2014-7635 z 18. augusta 2014. Rovnako tak z ďalších konkrétne opísaných skutočností hodnotí ústavný súd záver krajského súdu, že sa sťažovateľ skrýval, resp.

vyhýbal účasti na úkonoch trestného stíhania nariadených krajským súdom, za primerane odôvodnený, a tak ústavne udržateľný.

Pokiaľ vo vzťahu k uzneseniu č. k. 1 To 13/2014-7635 z 18. augusta 2014 sťažovateľ namieta, že mu krajský súd neumožnil jeho preskúmanie opravným súdom (iným senátom krajského súdu, tak ako to bolo v prípade uznesenia č. k. 1 To 13/2014-7532 z 29. júla 2014), ústavný súd konštatuje, že namietaný postup krajského súdu je v súlade s § 83 ods. 1 Trestného poriadku, ktorý proti rozhodnutiu odvolacieho súdu o väzbe sťažnosť nepripúšťa, okrem prípadu, ak by Trestný poriadok ustanovoval inak (takáto výnimka je ustanovená v § 185 ods. 4 Trestného poriadku, podľa ktorého je prípustná sťažnosť proti uzneseniu odvolacieho súdu o vzatí obvineného do väzby, nie však aj voči uzneseniu o zamietnutí žiadosti o prepustenie obvineného z väzby). Preto aj túto námietku považuje ústavný súd za nedôvodnú.

Ústavný súd už pri svojej rozhodovacej činnosti opakovane vyslovil, že skutočnosť, že sťažovateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť jeho právny názor svojím vlastným (I. ÚS 188/06). Táto okolnosť nemôže byť dôvodom na vyslovenie porušenia sťažovateľových základných práv už aj z toho dôvodu, že ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov (I. ÚS 19/02).

Krajský súd rozsiahlo a presvedčivo odôvodnil svoje rozhodnutia o obmedzení osobnej slobody sťažovateľa, a preto sa nemožno stotožniť s argumentáciou o arbitrárnej podstate označených uznesení, keďže tieto vychádzajú z konkrétnych (skutkových) okolností, zohľadňovaných pri rozhodovaní o väzbe a vo svojom súhrne osvedčujú záver krajského súdu, že sa sťažovateľ skrýval a vedome maril vykonávanie nariadených úkonov odvolacieho súdu.

Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd konštatuje, že medzi namietaným porušením základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy a práva na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 1, 3 a 4 dohovoru a obsahom napadnutých uznesení krajského súdu č. k. 2 Tos 84/2014-7563 zo 6. augusta 2014 a č. k. 1 To 13/2014-7635 z 18. augusta 2014 nenachádza žiadnu príčinnú súvislosť. Preto bola podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde jeho sťažnosť v tejto časti odmietnutá ako zjavne neopodstatnená (obdobne III. ÚS 630/2014).

2.3 K namietanému porušeniu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením krajského súdu č. k. 2 Tos 84/2014-7563 zo 6. augusta 2014 a uznesením krajského súdu č. k. 1 To 13/2014-7635 z 18. augusta 2014

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

V súvislosti so sťažovateľom namietaným porušením základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy ústavný súd v súlade so svojou judikatúrou (napr. III. ÚS 135/04 v uznesení o prijatí sťažnosti, IV. ÚS 51/09, II. ÚS 275/2010) poukazuje na skutočnosť, že implicitnou súčasťou čl. 17 ústavy sú aj záruky práva na spravodlivé súdne konanie vyjadrené v čl. 46 ods. 1 ústavy obsahujúce základné procesné atribúty práva na osobnú slobodu, ktoré zahŕňajú aj právo na spravodlivé súdne konanie pri pozbavení osobnej slobody.

Článok 17 ústavy týkajúci sa osobnej slobody obsahuje jej základné hmotné a tiež procesné atribúty vrátane práva na súdnu ochranu pri jej pozbavení, a preto na konanie a rozhodovanie súdu o väzbe je aplikovateľné toto špeciálne ustanovenie o osobnej slobode a nie všeobecné ustanovenie čl. 46 ods. 1 ústavy o práve na súdnu ochranu. V rámci konania o väzbe preto nemôže dôjsť k porušeniu čl. 46 ods. 1 ústavy, keďže túto oblasť ochrany práv upravuje vo svojich ustanoveniach čl. 17 ústavy. Napokon, z obdobných dôvodov potvrdzuje neaplikovateľnosť čl. 6 ods. 1 dohovoru na konanie o osobnej slobode aj ESLP, podľa ktorého sa na toto konanie priamo použijú ustanovenia čl. 5 dohovoru (napr. rozsudok vo veci De Wilde et al. v. Belgicko z 18. 6. 1971, séria A, č. 12, bod 76). S prihliadnutím na uvedené ústavný súd sťažnosť aj v tejto časti považoval za zjavne neopodstatnenú (m. m. III. ÚS 682/2014).

Keďže ústavný súd sťažnosť odmietol ako celok, bolo už bez právneho významu zaoberať sa ďalšími požiadavkami sťažovateľa nastolenými v sťažnosti (najmä návrhom na prepustenie sťažovateľa z väzby, prípadne návrhom na priznanie finančného zadosťučinenia).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. decembra 2014